FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (första avdelningen)
den 25 oktober 2002 *

I mål T-80/02,

Tetra Laval BV, med säte i Amsterdam (Nederländerna), företrätt av advokaterna A. Vandencasteele, D. Waelbroeck, A. Weitbrecht och S. Völcker,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av A. Whelan och P. Hellström, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut av den 30 januari 2002 om uppdelning av företag som antagits med stöd av artikel 8.4 i rådets förordning (EEG) nr 4064/89 av den 21 december 1989 om kontroll av företagskoncentrationer (ärende COMP/M.2146 — Tetra Laval/Sidel),

* Rättegångsspråk: engelska.

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (första avdelningen)

sammansatt av ordföranden B. Vesterdorf samt domarna J. Pirrung och N.J. Forwood,

justitiesekreterare: byrådirektören D. Christensen,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter förhandlingen den 4 juli 2002,

följande

Dom

Tillämpliga bestämmelser

1 I rådets förordning (EEG) nr 4064/89 av den 21 december 1989 om kontroll av företagskoncentrationer (EGT L 395, s. 1, svensk specialutgåva, annex, s. 16, rättad enligt EGT L 257, 1990, s. 13, i dess lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 1310/97 av den 30 juni 1997, EGT L 180, s. 1, nedan kallad förordningen) föreskrivs ett system för kommissionens kontroll av företagskoncentrationer som har en gemenskapsdimension i den mening som avses i artikel 1.2 i förordningen.

2 I artikel 2 i förordningen föreskrivs följande:

"1. Koncentrationer som omfattas av denna förordning skall bedömas på grundval av följande bestämmelser för att fastställa om de är förenliga med den gemensamma marknaden.

...

3. En koncentration som skapar eller förstärker en sådan dominerande ställning som medför att den effektiva konkurrensen inom den gemensamma marknaden eller en väsentlig del av den påtagligt skulle hämmas skall förklaras oförenlig med den gemensamma marknaden.

..."

3 Enligt artikel 4 i förordningen krävs att den eller de som förvärvar en kontrollerande andel i ett annat företag anmäler koncentrationen till kommissionen inom en vecka efter förvärvet.

4 Enligt artikel 7.1 får en koncentration varken genomföras före anmälan eller innan den har förklarats förenlig med den gemensamma marknaden. Enligt artikel 7.3 i förordningen får emellertid ett offentligt bud om övertagande som har anmälts till kommissionen genomföras "förutsatt att förvärvaren inte utövar

de rösträttigheter som följer med värdepapperen i fråga eller gör det endast för att upprätthålla det fulla värdet av dessa investeringar och på grundval av en dispens som har lämnats av kommissionen enligt punkt 4".

5 Kommissionens beslutsbefogenheter i ett förfarande som inletts till följd av en anmälan regleras i artikel 8 i förordningen. I denna artikel anges bland annat följande:

"3. När kommissionen finner att en koncentration uppfyller kriteriet i artikel 2.3 skall den fatta ett beslut enligt vilket koncentrationen förklaras oförenlig med den gemensamma marknaden.

4. Om en koncentration redan har genomförts kan kommissionen genom ett beslut enligt punkt 3 eller genom ett särskilt beslut kräva att de sammanförda företagen eller tillgångarna delas upp eller att den gemensamma kontrollen upphör eller att andra åtgärder som är nödvändiga för att återupprätta förutsättningarna för en effektiv konkurrens vidtas."

Bakgrund till tvisten

6 Tetra Laval SA, ett privat bolag bildat enligt fransk rätt och en helägd filial till Tetra Laval BV som är ett finansbolag i Tetra Lavalkoncernen (nedan kallat Tetra eller sökanden), tillkännagav den 27 mars 2001 för det sistnämnda bolagets räkning ett offentligt bud på samtliga aktier i Sidel SA, ett företag börsregistrerat i Frankrike. Tetra Laval SA förvärvade samma dag omkring 9,75 procent av Sidels kapital från Azeo (5,56 procent) och från Sidels styrelse (4,19 procent).

7 Tetra förvärvade till följd av budet omkring 81,3 procent av aktierna i Sidel. Sökanden förvärvade ytterligare aktier efter det att budet avslutades och innehar därmed nu omkring 95,20 procent av aktierna och 95,93 procent av rösträttigheterna i Sidel.

8 De transaktioner som resulterade i att Tetra förvärvade denna andel i Sidel anmäldes till kommissionen den 18 maj 2001. Sökanden förband sig i enlighet med artikel 7.3 i förordningen att inte utöva de rösträttigheter som följde med aktieinnehavet utan uttryckligt tillstånd från kommissionen.

9 Det är ostridigt mellan parterna att transaktionerna utgör ett förvärv i den mening som avses i artikel 3.1 b i förordningen, eftersom det har en gemenskapsdimension i den mening som avses i artikel 1.2 i förordningen.

10 Den 30 oktober 2001 antog kommissionen med stöd av artikel 8.3 i förordning nr 4064/89 beslut (K (2001) 3345 slutligt (ärende COMP/M.2416 — Tetra Laval/Sidel), nedan kallat beslutet om oförenlighet).

11 Av artikel 1 i detta beslut framgår följande:

"Den koncentration som Tetra Laval BV anmälde till kommissionen den 18 maj 2000, varigenom Tetra Laval BV förvärvade ensam kontroll över företaget Sidel SA förklaras oförenlig med den gemensamma marknaden och EES-avtalets funktion."

12 Till följd av beslutet om oförenlighet delgav kommissionen sökanden ett meddelande om anmärkningar den 19 november 2001 i enlighet med artikel 13.1 i kommissionens förordning nr 447/98 av den 1 mars 1998 om anmälningar, tidsfrister och förhör enligt förordning nr 4064/89 (EGT L 61, s. 1). I detta meddelande angav kommissionen lämpliga åtgärder för att återupprätta förutsättningarna för en effektiv konkurrens.

13 Sökanden besvarade meddelandet om anmärkningar den 3 december 2001.

14 Kommissionens förhörsombud höll den 14 december 2001 förhör i enlighet med artiklarna 14, 15 och 16 i förordning nr 447/98.

15 Den 30 januari 2002 antog kommissionen med tillämpning av artikel 8.4 i förordningen ett beslut om åtgärder för att återupprätta förutsättningarna för en effektiv konkurrens (ärende COMP/M.2416 — Tetra Laval/Sidel) (nedan kallat uppdelningsbeslutet). Enligt uppdelningsbeslutet, vilket delgavs sökanden den 4 februari 2002, skall Tetra avyttra aktierna i Sidel. I beslutet föreskrivs principer till ledning för uppdelningen.

16 Enligt artikel 1 i uppdelningsbeslutet skall sökanden "avhända sig Sidel... i enlighet med de åtgärder som föreskrivs i bilagan till detta beslut".

17 I punkt 1.5 i bilagan till uppdelningsbeslutet förpliktas Tetra att avyttra hela sin andel i Sidel "på ett sådant sätt att... varken Tetra eller någon annan enhet som direkt eller indirekt utgör en del av denna koncern har något direkt eller indirekt intresse i Sidel". Enligt punkt 2.1 i denna bilaga förbjuds Tetra att "vidta åtgärder

som syftar till företagskoncentration utan att kommissionen lämnat sitt tillstånd" under den övergångsperiod som föregår uppdelningen. Punkt 2.2 i bilagan avser förbud för Tetra att utöva de rösträttigheter som följer med aktierna eller att utan tillstånd förvärva aktier. I punkt 2.8 i denna bilaga föreskrivs bland annat skyldighet för sökanden att under övergångsperioden månatligen skriftligen upplysa kommissionen om hur förhandlingarna med möjliga förvärvare av Sidel utvecklar sig. Enligt punkt 3.1 i bilagan skall en "självständig förvaltare" utses, vars uppdrag och utnämning skall godkännas av kommissionen. Denne uppdragstagare skall ha "tillräckliga färdigheter och befogenheter för att övervaka avyttringsförfarandet samt att Sidel är ekonomiskt livskraftigt och välfungerande". Punkt 4 i bilagan avser slutligen "tidsschemat för uppdelningen". Detta omfattar, enligt ordalydelsen i punkt 4.1 att en exakt tidsfrist skall fastställas inom vilken transaktionen skall vara avslutad.

Förfarandet

18 Sökanden väckte, genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 15 januari 2002 och registrerades under nummer T-5/02, talan om ogiltigförklaring av beslutet om oförenlighet. I särskild handling, som inlämnades samma dag, framställde sökanden en begäran om skyndsam handläggning enligt artikel 76a i förstainstansrättens rättegångsregler.

19 Förstainstansrätten, första avdelningen, som tilldelats målet, beslutade den 6 februari 2002 att avgöra mål T-5/02 genom skyndsam handläggning.

20 Sökanden har, genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 19 mars 2002, väckt förevarande talan mot uppdelningsbeslutet och begärt att förevarande mål skall förenas med mål T-5/02. I särskild handling, som

inlämnades samma dag, framställde sökanden en begäran om skyndsam handläggning, vilket kommissionen har medgett i sitt yttrande över denna begäran, vilket inkom den 3 april 2002. Även detta mål har tilldelats första avdelningen vid förstainstansrätten.

21 Sökanden har, genom särskild handling som inkom till förstainstansrättens kansli den 19 mars 2002 och registrerades under nummer T-80/02 R, ansökt om att förstainstansrätten skall bevilja uppskov med verkställigheten av föreläggandet för Tetra i punkt 4 i bilagan till uppdelningsbeslutet om avyttring av andelarna i Sidel.

22 Som en processledande åtgärd enligt artikel 64.3 e i rättegångsreglerna begärde förstainstansrätten den 19 mars 2002 att parterna skulle delta i ett informellt möte med referenten den 4 april 2002.

23 Förstainstansrätten, första avdelningen, biföll den 18 april 2002 begäran om skyndsam handläggning av förevarande mål och fastställde dagarna för förhandling i mål T-5/02 och T-80/02 till den 26 och den 27 juni 2002. Med hänsyn till vad sökanden uttryckt under det informella mötet ansågs begäran om förening av mål T-5/02 med förevarande mål återkallad.

24 Kommissionen inkom med sitt svaromål den 30 april 2002.

25 I enlighet med den överenskommelse parterna slöt vid förhöret den 24 april 2002 i mål T-80/02 R om att uppskjuta den dag då Tetras aktier i Sidel skulle vara avyttrade, återkallade sökanden sitt yrkande om uppskov med verkställigheten i skrivelse av den 3 maj 2002. Mål T-80/02 R avskrevs därför genom beslut av förstainstansrättens ordförande av den 15 maj 2002, och beslut om rättegångskostnader skulle meddelas senare.

26 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten, första avdelningen, vid sitt sammanträde den 10 juni 2002 att inleda det muntliga förfarandet. Som en processledande åtgärd anmodade rätten parterna att besvara ett antal skriftliga frågor, vilka delgavs dessa den 11 juni 2002.

27 Handlingar som parterna anmanats att inkomma med vid det informella mötet, vari dessa utvecklade sin talan, och svar på de skriftliga frågorna inkom till förstainstansrättens kansli den 19 juni 2002.

28 Till följd av att en av domarna på förstainstansrättens första avdelning fått förhinder, utsåg förstainstansrättens ordförande den 24 juni 2002 domaren Pirrung att delta i målets avgörande för att göra rätten beslutför i enlighet med artikel 32.3 i rättegångsreglerna. Förstainstansrättens ordförande beslutade att uppskjuta de två förhandlingarna till den 3 och den 4 juli 2002.

29 Parterna utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens frågor vid förhandlingen den 4 juli 2002.

Parternas yrkanden

30 Sedan de villkor för ändring av yrkandena uppfyllts som angavs vid det informella mötet yrkar sökanden att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara uppdelningsbeslutet,

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

31 Kommissionen yrkar att förstainstansrätten skall

— ogilla talan,

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Rättslig bedömning

32 Sökanden har åberopat fyra grunder till stöd för sin talan. Dessa avser för det första åsidosättande av sökandens rättigheter i förfarandet, för det andra att

uppdelningsbeslutet saknar rättslig grund, eftersom beslutet om oförenlighet var rättsstridigt, för det tredje att artikel 8.4 i förordningen inte kan tillämpas och för det fjärde att proportionalitetsprincipen åsidosatts. I de handlingar där sökanden utvecklat sin talan har denne delvis återkallat den fjärde grunden.

33 Genom dom denna dag i mål T-5/02 har förstainstansrätten ogiltigförklarat beslutet om oförenlighet. Den andra grunden skall därför bedömas först, vilken avser att rättsstridigheten i beslutet om oförenlighet med nödvändighet medför att även uppdelningsbeslutet är rättsstridigt.

34 Sökanden har hävdat att sambandet mellan uppdelningsbeslutet och beslutet om oförenlighet framgår av både det förstnämndas ordalydelse, huvudsakligen i det tionde skälet, och av den omständigheten att det förstnämnda endast utgör en åtgärd för genomförande av beslutet om oförenlighet, vilket syftar till att återupprätta konkurrensen. Eftersom uppdelningsbeslutet är underordnat beslutet om oförenlighet, saknar uppdelningsbeslutet rättslig grund sedan beslutet om oförenlighet ogiltigförklarats.

35 Kommissionen anser att uppdelningsbeslutet grundats på beslutet om oförenlighet innan detta ogiltigförklarades. Att beslutet om oförenlighet senare ogiltigförklarats är därför utan betydelse för uppdelningsbeslutets giltighet. Om talan ogillas på de övriga grunderna kan rättsstridigheten i beslutet om oförenlighet inte motivera att uppdelningsbeslutet ogiltigförklaras. I enlighet med artikel 233 EG, såsom denna tolkats av domstolen (domstolens dom av den 26 april 1988 i de förenade målen 97/86, 99/86, 193/86 och 215/86, Asteris m.fl. mot kommissionen, REG 1988, s. 2181, punkterna 30 och 32, nedan kallad domen i målet Asteris) ankommer det på kommissionen att bedöma vilka konsekvenserna blir av att beslutet om oförenlighet ogiltigförklarats.

36 Förstainstansrätten finner att det framgår av förordningens systematik, och särskilt av sextonde skälet i denna, att syftet med artikel 8.4 är att ge kommissionen möjlighet att fatta de beslut som är nödvändiga för att återupprätta förutsättningarna för en effektiv konkurrens. När företagskoncentrationer, som i förevarande fall, har genomförts med tillämpning av artikel 7.3 i förordningen, är en uppdelning av de berörda företagen den naturliga följden av beslutet om att förklara företagskoncentrationen oförenlig med den gemensamma marknaden.

37 Att fatta ett beslut om uppdelning efter det att ett beslut antagits i vilket en företagskoncentration förklaras oförenlig med den gemensamma marknaden förutsätter emellertid att det sistnämnda beslutet är giltigt. Eftersom syftet med ett beslut om uppdelning som fattas med stöd av artikel 8.4 i förordningen är att återupprätta förutsättningarna för en effektiv konkurrens som hämmas av den företagskoncentration som förklarats oförenlig, står det klart att detta besluts giltighet är beroende av att beslutet om förbud mot företagskoncentrationen är giltigt. Om det sistnämnda förklaras ogiltigt förlorar således beslutet om uppdelning all rättslig grund.

38 Denna slutsats bekräftas av den omständigheten att det i samband med beslut om oförenlighet som fattas med stöd av artikel 8.3 i förordningen, enligt artikel 8.4 i förordningen även är möjligt att förelägga företaget i fråga att överlåta en andel som förvärvats under en företagskoncentration.

39 Denna slutsats strider inte heller mot kommissionens hänvisning till domen i målet Asteris. Domstolen bekräftade i detta mål för det första den "retroaktiva verkan som vidhäftar beslut om ogiltighet" (punkt 30). Domen i målet Asteris avsåg för det andra i synnerhet frågan hur ogiltigförklaring av en förordning med tidsbegränsad giltighet inverkade på bestämmelser i senare förordningar med samma innehåll som den som befunnits rättsstridig. Domen avser således den skyldighet som enligt artikel 233 EG åvilar den institution som skall anta de ifrågavarande förordningarna att följa den ifrågavarande domen om ogiltigförklaring.

40 I förevarande fall rör det sig, till skillnad mot de förhållanden som låg till grund för domen i målet Asteris, inte om förordningar som innehåller identiska bestämmelser, utan om ett före ogiltigförklaringen fattat beslut om uppdelning som är begränsat till att genomföra beslutet om oförenlighet. Den omständigheten att beslutet om oförenlighet inte var ogiltigförklarat då uppdelningsbeslutet fattades kan inte medföra att den ogiltigförklaring som fastställts senare inte kan få retroaktiv verkan.

41 Genom domen i mål T-5/02 har förstainstansrätten ogiltigförklarat beslutet om oförenlighet (se punkt 33 ovan).

42 Att beslutet om oförenlighet är rättsstridigt medför således att även uppdelningsbeslutet är rättsstridigt. Förevarande begäran om att det sistnämnda beslutet skall ogiltigförklaras skall därför bifallas, utan att sökandens övriga grunder behöver undersökas.

43 Uppdelningsbeslutet ogiltigförklaras således.

Rättegångskostnader

44 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Sökanden har yrkat att svaranden skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom svaranden har tappat målet, skall denne bära sin rättegångskostnad samt ersätta sökandens rättegångskostnad, inklusive kostnaderna för det interimistiska förfarandet.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (första avdelningen)

följande dom:

1) **Kommissionens beslut av den 30 januari 2002 om åtgärder för att återupprätta en effektiv konkurrens som antagits med stöd av artikel 8.4 i rådets förordning (EEG) nr 4064/89 av den 21 december 1989 om kontroll av företagskoncentrationer (ärende COMP/M.2146 — Tetra Laval/Sidel) ogiltigförklaras.**

2) **Kommissionen skall bära sin rättegångskostnad samt ersätta sökandens rättegångskostnad, inklusive kostnaderna för det interimistiska förfarandet.**

Vesterdorf Pirrung Forwood

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 25 oktober 2002.

H. Jung

Justitiesekreterare

B. Vesterdorf

Ordförande